

LEON BYKOWSKI

TECHNIKA PRACY UMYSŁOWEJ

PROGRAM:

I. Wstęp:

1. Technika pracy umysłowej a naukowa organizacja pracy.
2. Charakterystyka T. P. U. jako wiedzy (technologia).
3. Charakter T. P. U.:
  - a) zagranicą: typ niemiecki, amerykański, rosyjski etc.;
  - b) w Polsce.
4. Określenie techniki pracy umysłowej.
5. Jej przedmiot.
6. Zakres.
7. Zadania.
8. Organizacja pracy indywidualnej:
  - a) higiena pracy umysłowej: tryb życia, organizacja odpoczynku itp.;
  - b) zewnętrzne warunki pracy: lokal, światło, powietrze, temperatura, otoczenie, cisza, układ przedmiotów i materiałów na stole itp.;
  - c) organizacja pracy w czasie: budżet czasu, tempo pracy itp.
9. Systematyka T. P. U.: wstęp, technika przyswajania, technika porządkowania nabytych wiadomości, technika wyjawiania (twórczości).
10. Znaczenie teoretyczne i praktyczne T. P. U.: ogólne, a dla bibliotekarza specjalnie.

II. Technika przyswajania:

1. Przedmiot-książka jako pewna ilość energii wcielonej, ze-

branej przez poprzedników i przekazanej w ten sposób potomkom (E. Majewski):

- a) istota książki:
    - 1) materialna,
    - 2) niematerialna;
  - b) książka jako narzędzie pracy umysłowej;
  - c) rodzaje książek:
    - 1) utwory fantazji (fiction),
    - 2) utwory nauki (nonfiction),
    - 3) utwory złożone;
  - d) budowa książki:
    - 1) przedmowy,
    - 2) spis rzeczy,
    - 3) treść,
    - 4) skorowidze,
    - 5) dodatki (ilustracje, wykresy, mapy etc.).
2. Podmiot-człowiek, jego ustrój psycho-fizyczny i indywidualne zdolności przyswajania:
- a) właściwości psychiczne: typ wzrokowca, słuchowca, dynamika, złożony;
  - b) właściwości zależne od pory dnia: typ ranny, wieczorowy, nocny etc.
3. Proces czytania, jego istota psycho-fizyczna (akt przyswojenia pojęć, myśli, uczuć autora za pośrednictwem liter):
- a) rodzaje czytania:
    - 1) głośne,
    - 2) ciche;
  - b) higiena czytania;
  - c) cele czytania:
    - 1) dla przyjemności,
    - 2) dla nabycia wiadomości,
    - 3) dla krytyki etc.;
  - d) technika czytania (cichego):
    - 1) harmonijna,
    - 2) dysharmonijna;
  - e) zasady czytania:
    - 1) ogólne,
    - 2) specjalne w zależności od rodzaju książek i celu czytania: opracowanie książki analityczne, opracowanie książki syntetyczne, stopniowanie w czytaniu, aparatura pomocnicza przy czytaniu (podkreślanie, uwagi na marginesach, wycinki, notatki, plany, cytaty, wyciągi, streszczenia etc.);

- 1) praca nad: a) jedną książką i b) wielu książkami;
- g) materiały piśmienne różnego rodzaju — znormalizowane (papier, kartki etc.), jako narzędzia pomocnicze przy przyswajaniu zawartości książek.

III. Technika porządkowania:

1. Istota i zasady porządkowania nabytych wiadomości.
2. Psycho-fizyczne porządkowanie, przetwarzanie, krystalizowanie wiadomości (wykorzystanie podświadomości).
3. Porządkowanie jako proces rozwoju (prawidła Descartes).
4. Sposoby techniczne porządkowania i przechowywania materiałów zbieranych w trakcie przyswajania: notatek (tekstowych i bibliograficznych), wyciągów, wycinków, broszur, książek, rękopisów itp.;
  - a) układ materiału:
    - 1) alfabetyczny,
    - 2) działowy:
uniwersalny — dziesiętny,
indywidualny lub specjalny (zbieracza, dziedziny etc.);
  - b) przechowywanie materiału: w kartotekach, tezkach, kopertach etc.

IV. Technika wyjawiania:

1. Pojęcie i zakres technologii wyjawiania.
2. Psycho-fizyczne procesy twórcze.
3. Metodologia ogólna i poszczególnych dziedzin wiedzy.
4. „Prawidła” kompozycji utworów pisemnych.
5. Materiały i przyrządy do pisania.
6. Rękopis i jego sporządzanie. Instrukcje autorskie.
7. Autor i wydawca. Prawo autorskie.
8. Powielanie rękopisu: maszyna do pisania, powielacz, litografia, druk, korekta.

LITERATURA

obowiązująca:

1. *Arct M. jr.* Jak powstaje książka. Wyd. II. Warszawa 1930. str. 74.
2. *Dąbrowska J. i Skarżyńska J.* Praca z książką naukową, mapą, tablicą statystyczną, wykresem. Warszawa 1936. str. 104.
3. *Rudniański Stef.* Technologia pracy umysłowej. Warszawa 1933. str. 223.
4. *Skarżyńska J.* Jak czytać książki i gazety. Instrukcja dla samouków i kółek samokształcenia. Warszawa 1934. str. 31.
5. *Weitsch E.* Technika pracy umysłowej. Przewodnik w samokształceniu i oświacie. Wyd. II. Warszawa 1938. str. 53.

uzupełniająca:

6. *Anderson G. L.* Ciche czytanie w świetle badań psychologicznych i pedagogicznych. Tłumacz. H. Dobrowolska. Warszawa 1932. str. 183.
7. *Bazilevič Ł.* Rabota nad knigoj. Moskwa 1926. str. 79.
8. *Bystron J. S.* Człowiek i książka. Warszawa [1916]. str. II + 157.
9. *Chavigny P.* Organisation du travail intellectuel. 11-me mille. Paris 1928.
10. *Čarnoluskij V.* Technika zapisi čtenija, III izd. Moskwa 1927. str. 70.
11. *Ekzemplarskij V.* Psychologija i pedagogika pamiaty. Moskwa 1930.
12. *Faguet E.* L'art de lire. Paris 1923. str. IV + 165.
13. *Falski M.* Higiena czytania. „Higiena Szkolna”. Dzieło zbiorowe pod red. Stan. Kopczyńskiego. Warszawa 1933. str. 369-384.
14. *Fonck J. L.* Praca naukowa. Przyczynek do metodyki studiów uniwersyteckich. Warszawa 1910. str. XIV + 314.
15. *Kak rabotat' s knigoj.* Sbornik pod red. M. N. Ladowa. V izd. Moskwa 1926. str. 101.
16. *Kliemann H.* Werkzeug u. Technik des Kopfarbeiters. Eine Anleitung, praktischer zu arbeiten. III Aufl. Stuttgart [1934]. str. 153, tabl. 3.
17. *Kozłowski W. M.* Co i jak czytać. Wyd. IV. Warszawa 1907. str. 41—91.
18. *Kozłowski W. M.* Jak czytać utwory piękna? Warszawa 1909. str. 368 + III.
19. *Kuntze Fr.* Die Technik der geistigen Arbeit. IV Aufl. Heidelberg 1923. str. XII + 85. [Istnieje przekład rosyjski].
20. *Nečajev A.* Pamięć i jej kształcenie. Przeł. z rosyjskiego I. Kantorowicz. Warszawa 1933. str. 121.
21. *Nejman B.* Metodika raboty s knigoj. Kritiko-bibliografičeskij obzor. Moskwa 1928. str. 158.
22. *Nevskij B.* Kak rabotat' s knigoj. Moskwa 1927. str. 62.
23. *Povarnin S. I.* Kak čitat' knigi dla samoobrazovanija. II izd. Leningrad 1928. str. 60.
24. *Rebelskij I. V.* Azbuka umstvennogo truda. XII izd. Moskwa 1930. str. 127.
25. *Rudniański Stef.* Poradnik dla czytających książki. (Co czytanie dać może, co czytać, jak czytać?). Warszawa 1921. str. 44—52.
26. *Rudniański Stef.* O umiejętnym wyzyskaniu własnego umysłu. „Wiedza i Życie”, 1930. str. 308—324.
27. *Šamurin E. I.* Kak polzovat'sja knigoj i katalogom biblioteki. Moskwa 1935. str. 111.
28. *Vladislavlev I. V.* Tetrad' dla zapisi o pročitannych knigach. IV izd. Petrograd, Moskwa 1919. str. 29.

Warszawa 1938. Z zasiłku Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

SKŁAD GŁÓWNY:

Poradnia Biblioteczna Związku Bibliotekarzy Polskich

Warszawa, Marszałkowska 69 m. 5. Tel. 8,40-93.

Konto P. K. O. 21.495.

Druk. Jan Świątoński i S-ka. Warszawa.